

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 23.3.2020
COM(2020) 104 final

ANNEX

BIJLAGE

bij

VERSLAG VAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ, HET COMITÉ VAN DE REGIO'S EN DE EUROPESE INVESTERINGSBANK

**betreffende de uitvoering van de mededeling van de Commissie over een nieuw en
sterker strategisch partnerschap met de ultraperifere gebieden van de EU**

Inhoudsopgave

1.	Frankrijk	2
2.	Guadeloupe	4
3.	Frans-Guyana	6
4.	Martinique.....	8
5.	Réunion.....	10
6.	Saint Martin	12
7.	Mayotte.....	13
8.	Portugal	14
9.	Azoren.....	15
10.	Madeira	18
11.	Spanje	20
12.	Canarische Eilanden.....	21

1. Frankrijk

Vanwege zijn institutionele inrichting stelt Frankrijk op landelijk en lokaal niveau strategische kaders op voor het overheidsbeleid in veel sectoren die in de mededeling over de ultraperifere gebieden aan de orde komen.

- Heeft in juni 2018 een “Blauwboek” opgesteld voor de Franse ultraperifere gebieden en landen en gebieden overzee, na raadplegingen in 2017.
- Is in april 2019 gestart met het “Trajectoire outre-mer 5.0”, dat gericht is op een volledig einde aan CO₂, afval, landbouwgif, uitsluiting en kwetsbaarheid.
- Verbetert de gegevensverzameling in de ultraperifere gebieden, in het bijzonder op Mayotte, en werkt samen met de autoriteiten van Saint Martin om de specifieke behoeften van dat gebied te lenigen.

Blauwe economie

- Werkt samen met gebieden en lokale belanghebbenden om in 2020 een strategisch document te hebben afgerond voor elk zeebekken. Dit gebeurt in het kader van de uitvoering van de nationale “strategie voor de zee en de kust” van 2017 ter ondersteuning van “blauwe groei” en bescherming van het mariene milieu.

Biodiversiteit

- Heeft in juli 2018 een actieplan goedgekeurd voor betere instandhouding van de biodiversiteit.
- Organiseert het World Conservation Congress in Marseille (juni 2020), dat bijdraagt aan het opzetten van samenwerking met landen van Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan ter bevordering van gemeenschappelijke doelstellingen van internationale overeenkomsten over kwesties zoals het behoud van koraalriffen.
- Heeft het voornemen om vertegenwoordigers van het Franse agentschap voor biodiversiteit in te zetten in de Franse ultraperifere gebieden om samen te werken met de lokale agentschappen voor biodiversiteit.
- Heeft in april 2019 een nationale dienst opgericht die verantwoordelijk is voor economische projecten ter bevordering van de biodiversiteit in Frans-Guyana.

Landbouw en plattelandsontwikkeling

- Geeft uitvoering aan het onderlinge fonds inzake risicobeheer in de landbouw voor de volgende programmeringsperiode 2021-2027, zoals voorzien in de wet betreffende echte gelijkheid overzee¹.
- Voert besprekingen met verzekeraars over risicobeheerinstrumenten voor de specifieke dekking van de bananenteelt aan het einde van de huidige programmeringsperiode.

Klimaatverandering

- Heeft in december 2018 het tweede nationale plan voor aanpassing aan de klimaatverandering goedgekeurd, waarin de uitdagingen in de overzeese gebieden zijn aangegeven, met name wat betreft gegevensverzameling, behoud van biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen, toerisme en financiële hefboomen.

¹ Wet 2017-256 van 28 februari 2017.

- Heeft in april 2019 een interdepartementale gedelegeerde aangesteld voor grote risico's in overzeese gebieden.

Werkgelegenheid, onderwijs en leren

- Heeft een onderzoek geleid en gepubliceerd naar de mobiliteit van jonge overzeese bewoners, waarin belangrijke actoren en mobiliteitsregelingen in kaart zijn gebracht (juni 2019).
- Heeft de mogelijkheid ingevoerd van arbeidscontracten waardoor beroepskwalificaties kunnen worden verkregen in landen in de nabijheid van de ultraperifere gebieden, zoals vastgelegd in de wet over de vrijheid om zelf een loopbaan te kiezen².

Energie

- Werkt met de lokale autoriteiten van Guadeloupe, Martinique, Frans-Guyana, Mayotte en Réunion aan de herziening van hun meerjarige energieplannen.
- Heeft een overeenkomst ondertekend inzake de ecologische transitie ter ondersteuning van de ecologische transformatie op lokaal niveau in Réunion (april 2019) en Frans-Guyana (juli 2019).
- Heeft in 2019 voor de komende vijf jaar een bedrag van 530 miljoen EUR geprogrammeerd voor alle Franse gebieden die geen interconnectie hebben met het continentale elektriciteitsnet, teneinde de vraag naar energie aan te kunnen: 35 % van de hulp is bestemd voor consumenten in precaire omstandigheden, onder meer in de ultraperifere gebieden.

Circulaire economie

- Heeft een onderzoek afgerond naar de optimalisering van Europese fondsen voor projecten met betrekking tot afvalbeheer, ten bate van de circulaire economie in de ultraperifere gebieden (februari 2020).

Concurrentievermogen, ondernemerschap en de eengemaakte markt

- Heeft de drempels verlaagd voor innovatieprojecten in de ultraperifere gebieden om toegang te krijgen tot nationale financieringssteun. Heeft een leenregeling verlengd ten behoeve van ondernemingen in ultraperifere gebieden die minder dan drie jaar bestaan, verlengd en de financieringsvoorwaarden daarvan verbeterd (juni 2019).
- Is van plan een oproep uit te vaardigen tot het indienen van blijken van belangstelling ter waarde van 15 miljoen EUR gewijd aan innovatie in de Franse ultraperifere gebieden en landen en gebieden overzee (eerste kwartaal van 2020).

Digitale toegankelijkheid

- Heeft in zijn ultraperifere gebieden 15 onderwijscentra gefinancierd voor de versterking van digitale vaardigheden.

Samenwerking met de buurlanden en daarbuiten

- Heeft een wet ingevoerd die de overheidsdiensten meer middelen geeft op het gebied van immigratiecontrole en asiel (september 2018); is een proefproject gestart over de verwerking van asielaanvragen in Frans-Guyana (april 2018).

² Wet 2018-771 van 5 september 2018.

- Heeft een operationeel hoofdkwartier opgezet op Mayotte en een interdepartementale onderzoeksgroep die is gespecialiseerd in de financiële aspecten van illegale immigratie.

2. Guadeloupe

Guadeloupe boekt vooruitgang bij de uitvoering van de mededeling over de ultraperifere gebieden, met als zwaartepunten hernieuwbare energie en energie-efficiëntie.

Blauwe economie

- Heeft in mei 2019 een marinewerf in gebruik genomen op Marie-Galante om opleidingen in lokale knowhow te verzorgen, bedoeld om bij te dragen aan een duurzame visserij.
- Heeft leiding gegeven aan het proefproject Orfish (2017-2019) waarmee kennisuitwisseling over milieuontlastende vangsttechnieken onder vissers uit alle ultraperifere gebieden werd ondersteund en getracht werd om de druk op visbestanden langs de kust te verlichten (90 % EU-medefinanciering).

Landbouw

- Is in 2019 een project gestart voor de promotie en verkoop van gedistilleerde dranken en agro-voedselproducten in de Verenigde Staten, in samenwerking met bedrijven in deze sector, Business France en het Franse ministerie voor overzeese gebiedsdelen.

Biodiversiteit

- Werkt aan de oprichting van een regionaal agentschap voor biodiversiteit.

Circulaire economie

- Heeft in oktober 2018 een regionaal plan “afvalvrij in 2035” gelanceerd om de hoeveelheid afval per inwoner en de energieafhankelijkheid te verkleinen, alsook om acht afvalinzamelingspunten te creëren.
- Heeft ondersteuning geboden aan plaatselijke bedrijven vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling voor de verwerking van metaalafval en beschadigde voertuigen ten gevolge van de orkanen Irma en Maria.

Energie

- Heeft in juni 2018 autolaadstations met zonnestroom geopend om het gebruik van het overschot aan zonne-energie te stimuleren.
- Is in maart 2019 een project gestart voor een fotonvoltaïsche installatie in het centrum voor afvalbeheer van de gemeente Sainte Rose, bedoeld om emissies terug te dringen en de energie-efficiëntie te vergroten.
- Heeft in februari 2019 een nieuwe gemeentelijke energiecentrale voor straatverlichting gebouwd, waardoor het energieverbruik naar verwachting met 75 % zal dalen; heeft met steun uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling in twee gemeenten de straatverlichting verbeterd.

Onderzoek en innovatie

- Heeft golfslagmeters geïnstalleerd voor betere bescherming tegen natuurlijke risico's van mariene aard (maart 2019).
- Heeft nieuwe oncologische diagnoseapparatuur geïnstalleerd en het eerste centrum voor diagnose en behandeling van kanker geopend (juni 2018).

Vervoer

- Heeft in februari 2020 een nieuwe lijnvlucht tussen Pointe-à-Pitre en New York te beginnen ter verbetering van de connectiviteit.

Samenwerking met de buurlanden en daarbuiten

- Is in 2019 lid geworden van de Organisatie van Oost-Caribische Staten.
- Is een project gestart (“Ready Together”) voor efficiëntere hulpcoördinatie bij natuurrampen in het Caribisch gebied.

3. Frans-Guyana

Frans-Guyana maakt gestage vorderingen ten aanzien van de prioriteiten van de mededeling, met als zwaartepunten onderwijs en leren en het duurzaam gebruik van hulpbronnen. Momenteel verkeren veel initiatieven in de planningsfase.

Blauwe economie

- Heeft in december 2019 een regionale strategie voor de blauwe economie ontwikkeld.
- Heeft een financieringsinstrument in het leven geroepen in de vorm van een leningsregeling ter waarde van 4,7 miljoen EUR voor kleine marktdeelnemers, onder meer in de visserij.
- Heeft een project voor een adviesdienst voor lokale vissers, geleid door het agentschap voor regionale ontwikkeling en de lokale autoriteit, omgezet in een permanente adviesdienst.

Landbouw

- Heeft een onderzoek afgerond en is begonnen aan de voorbereidingen voor een proefproject over experimentele landbouw, bedoeld om proefstations op te zetten voor de ontwikkeling van manieren om organische hulpbronnen beter te kunnen benutten.

Biodiversiteit

- Werkt aan de oprichting van een regionaal agentschap voor biodiversiteit.

Circulaire economie

- Werkt aan een regionaal plan voor afvalpreventie en -beheer, met steun van het Franse milieu- en energiebesparingsagentschap (ADEME).

Energie

- Bouwt nieuwe biomassacentrales zodat in 2023 aan een energievraag van 40 megawatt kan worden voldaan en de toenemende vraag en bevolkingsgroei kan worden bijgebeend.

Onderzoek en innovatie

- Heeft in april 2018 een forum over onderzoek en innovatie georganiseerd, waarin belanghebbenden van de zijde van de lokale autoriteiten, de onderzoekswereld en het bedrijfsleven bijeenkwamen om een bijdrage te leveren aan de lopende herziening van de strategie voor slimme specialisatie.
- Heeft in november 2018 een overeenkomst ondertekend met een cluster van Franse bedrijven die zich met parfums en cosmetica bezighouden, met als doel het lokale onderzoek naar de natuurlijke stoffen van Guyana te stimuleren en producten te ontwikkelen op basis van lokale plantaardige hulpbronnen (inclusief een partnerschap tussen universitaire centra).

Werkgelegenheid, onderwijs en leren

- Heeft een akkoord bereikt met de onderwijsinstellingen van het gebied, AFMAé (een luchtvaartopleidingsorganisatie) en de lucht- en ruimtevaartonderneming Ariane Group voor het opzetten van een bacheloropleiding in de lucht- en ruimtevaartindustrie in 2020.
- Is een project gestart met de Franse werkgeversvereniging Medef en het nationaal arbeidsbureau Pôle emploi om 300 jongeren bij lokale bedrijven onder te brengen

(2019); heeft een contactpunt opgezet voor advies aan lokale ondernemingen over beroepsintegratie.

Digitale toegankelijkheid

- Treft voorbereidingen voor het leggen van een onderzeese kabel die Frans-Guyana met de onderzeese glasvezelkabel EllaLink moet verbinden, die op zijn beurt Europa en Latijns-Amerika in 2020 zal verbinden en in 2021 operationeel zal worden, met ondersteuning vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en de Europese Investeringsbank.
- Treft voorbereidingen voor maatregelen om het gebied op de kaart te zetten als een economische hub voor gegevensopslag op servers (“datacentra”).
- Rolt breedband uit in 17 geïsoleerde gebieden; heeft in april 2019 satellietbandbreedte verkregen om de digitale connectiviteit van scholen in afgelegen gebieden te faciliteren.
- Heeft met steun vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling 44 toegangspunten aangelegd tot het netwerk in Saint Laurent du Maroni (locaties van economisch belang en afgelegen gebieden).

Vervoer

- Ontwikkelt een grootschalig project voor het creëren van rijbanen die alleen zijn bestemd voor het openbaar vervoer in de hoofdstad Cayenne.
- Is bezig met het opzetten van een nieuwe veerbootverbinding tussen Saint Laurent du Maroni en Albina in Suriname, met steun vanuit Interreg.

Samenwerking met de buurlanden en daarbuiten

- Heeft een onderzoek ingesteld naar de behoeften van het lokale bedrijfsleven en maatregelen om de wisselwerking met de buurt te verbeteren.

4. Martinique

Martinique is bezig met de uitvoering van de mededeling en boekt resultaten op terreinen zoals de circulaire economie, energie, concurrentievermogen, werkgelegenheid en onderwijs en leren.

Blauwe economie

- Heeft voor begin 2020 een haalbaarheidsstudie gepland naar de oprichting van een instituut voor aquacultuur.
- Heeft de start bevestigd van nieuwe opleidingsprogramma's die gericht zijn op de visserij en andere terreinen die verband houden met de blauwe economie, met behulp van een speciaal centrum voor beroepsopleidingen (POLE MER).

Biodiversiteit

- Heeft in juni 2019 een raamovereenkomst ondertekend tussen de lokale autoriteiten, het natuurreservaat en de Franse autoriteiten voor het opzetten van een regionaal instandhoudingsprogramma en voor meer kennis en bewustwording over het natuurreservaat.

Circulaire economie

- Is een openbare raadpleging gestart en heeft een plan vastgesteld (eind 2019) voor afvalpreventie en -beheer, bedoeld om de weg vrij te maken voor een strategie voor de circulaire economie.
- Is informatiecampagnes gestart tegen voedselverspilling op lokale scholen, zodat leerlingen zich bewust worden van duurzaamheid.
- Is in 2018 een bewustmakingscampagne "Kaz Zéro gaspi" gestart in het kader van de week van milieuvriendelijke consumptie.
- Heeft 14 projecten lopen, waaronder onderzoeken naar hergebruik van medische hulpmiddelen en meubels, de oprichting van een ambulante reparatiedienst ("Repair Truck") en de verlenging van een reparatiedienst die workshops verzorgt ("Repair Café").

Energie

- Is in 2017 een project gestart ter ondersteuning van de installatie van zonnepanelen om de energie-onafhankelijkheid te verbeteren en heeft in 2019 twee oproepen gedaan tot het indienen van voorstellen voor de bouw van energie-efficiënte gebouwen.
- Werkt aan de uitrol van een energie-efficiënt netwerk van straatverlichting om in 2020 ten minste 30 % elektriciteit te besparen.
- Heeft een vijfjarig steunprogramma voor energiebesparing gelanceerd ter hoogte van 100 miljoen EUR, gericht op ongeveer zestig maatregelen voor het terugdringen van het elektriciteitsverbruik (2019-2023).
- Heeft in maart 2019 een platform³ opgezet over energietransitie, met onder andere informatie over mobiliteit, hernieuwbare energiebronnen, nutsvoorzieningen en warmte-isolatie.

³ www.transitionenergetiquemartinique.mq

- Heeft laadstations geopend met 100 % zonne-energie voor elektrische auto's in het kader van het project "Green Drive".
- Is van plan om uiteindelijk 250 oplaadstations met zonnestroom te openen in het kader van "Madin' Drive".

Werkgelegenheid, onderwijs en leren

- Heeft in maart 2019 een wedstrijd georganiseerd voor leerlingen die een beroepsopleiding volgen.
- Heeft in juni 2019 een lokale arbeids- en onderwijsbeurs georganiseerd, gericht op online werving.

Concurrentievermogen, ondernemerschap en de eengemaakte markt

- Heeft goedkeuring verleend aan het lokale programma voor economische ontwikkeling, innovatie en internationalisering (2017) ter financiering van betere productieprocessen, prestaties en inzetbaarheid; heeft een partnerschap gesloten voor het verstrekken van diensten op het gebied van informatie aan bedrijven.
- Heeft in 2018 een jaarlijks driedaags zakenforum "OSE!" opgezet om gevestigde bedrijven de gelegenheid tot netwerken te bieden en adviezen te geven over het opzetten van een onderneming.

Digitale toegankelijkheid

- Sluit met ondersteuning vanuit het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling onderwijsinstellingen aan op glasvezel en legt met ondersteuning vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling breedbandnetwerken met zeer snel glasvezelinternet aan.
- Heeft tijdens het "OSE!"-forum van 2019 een "digitaal dorp" gepresenteerd om vormen van digitalisering (zoals 3D-printen) aan te moedigen onder lokale bedrijven.

Samenwerking met de buurlanden en daarbuiten

- Heeft drie ministerraden van de Organisatie van Oost-Caribische Staten georganiseerd op het terrein van gezondheidszorg, onderwijs en milieu.
- Is in januari 2018 een project gestart "handelsbevordering voor het oostelijk Caribisch gebied" (TEECA) om dertig lokale bedrijven te helpen exporteren naar landen in het Caribisch gebied.
- Heeft als partner samengewerkt in het Odyssea-project (februari 2019) op het terrein van de blauwe economie, met het oogmerk blauw toerisme en groei in het Caribisch gebied aan te wakkeren.

5. Réunion

Réunion richt zich op talrijke sectoren uit de mededeling, maar met name op de circulaire en blauwe economie, energie, onderzoek, en samenwerking met naburige landen.

Blauwe economie

- Is een project gestart voor maritieme ruimtelijke ordening (2018-2020) in het zuidwestelijke zeebekken van de Indische Oceaan (Ocean Métiss), in samenwerking met de nationale overheid, de Commissie voor de Indische Oceaan en de Europese Commissie.
- Heeft in maart 2019 een “Blue Institute” opgericht voor het coördineren en formuleren van overheidsbeleid ten aanzien van de blauwe economie.

Landbouw en plattelandontwikkeling

- Werkt aan een landbouwkundig model dat de lokale productie stimuleert en de agro-ecologische transitie waarborgt (Agripei 2030-project).

Biodiversiteit

- Heeft opleiding en ondersteuning verzorgd voor het opzetten van LIFE- en BEST-projecten met EU-financiering in 2018 en 2019.
- Heeft met ondersteuning vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling projecten uitgevoerd ter bescherming van bedreigde soorten: de Reunionkiekendief en plantensoorten (Espèces-project).

Circulaire economie

- Regionaal plan voor afvalpreventie en -beheer opgesteld in samenwerking met de nationale en lokale autoriteiten waarin regionale doelstellingen zoals “afvalvrij” zijn opgenomen en voor coördinatie wordt gezorgd.
- Heeft een regionaal actieplan ontwikkeld voor de circulaire economie met de bedoeling een strategische visie en concrete maatregelen te formuleren om de doelstelling “afvalvrij” te halen.
- Heeft 22 projecten uitgevoerd met betrekking tot de circulaire economie (februari 2018-juni 2019), uiteenlopend van het ontwerp en de levensduur van producten tot recycling.
- Neemt deel aan het Replace-project (augustus 2019, gefinancierd door Interreg Europe), met als doel het formuleren en uitvoeren van beleid voor de circulaire economie.

Energie

- Heeft in februari 2018 samen met de nationale overheid en de Europese Commissie een taskforce inzake energietransitie opgezet.
- Voert twee projecten uit met steun vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling:
 - “Solarplexus” voor het ontwerpen van een innovatief systeem waardoor afgelegen locaties toegang krijgen tot elektriciteit, water en communicatiediensten;

- Micronet Mafate, een experimenteel micro-elektriciteitsnet in het keteldal van Mafate, met als doel onafhankelijkheid te realiseren.
- Heeft sinds 2018 in 18 middelbare scholen thermische renovatiewerkzaamheden uitgevoerd.
- Ontwikkelt duurzame voertuigen zoals elektrische scooters voor stedelijke mobiliteit, met ondersteuning vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (Veloce-project van maart 2018).

Onderzoek en innovatie

- Implementeert het Valobio-project (ondersteund vanuit het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, mei 2019), waarbij een innovatieve methode wordt gebruikt om afgedankte, in zee gegooide bijproducten van vis om te zetten in vloeibare organische meststoffen voor de duurzame landbouw.
- Is begonnen met de beoordeling van de strategie voor slimme specialisatie van Réunion in april 2019 om de mogelijkheden van de regio's op diverse terreinen te onderzoeken en nichemarkten van strategisch belang in kaart te brengen.

Werkgelegenheid, onderwijs en leren

- Heeft in november 2017 met steun vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling het project Campus Sud opgezet voor het hergroeperen en uitbreiden van het aanbod van de regionale universiteit alsook om een technologiehub te stichten (het project Vallée Blanche).

Concurrentievermogen, ondernemerschap en de eengemaakte markt

- Heeft het fonds "Financière Région Réunion" in het leven geroepen ter grootte van 50 miljoen EUR (Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, Europese Investeringsbank, het gebied) voor steun aan kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) in de vorm van leningen en een private equity-instrument. In juni 2019 waren er vanuit het fonds 135 kmo's gefinancierd voor een bedrag van 13 miljoen EUR.
- Neemt deel aan het React-project, ondersteund vanuit Horizon 2020, voor het koolstofvrij maken van de energiesystemen van het eiland.

Digitale toegankelijkheid

- Is bijna klaar met de aanleg van breedband, waarop naar verwachting eind 2022 alle gebieden die nu nog buiten de dekking vallen, zullen zijn aangesloten, met ondersteuning vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (groot project 2019).

Samenwerking met de buurlanden en daarbuiten

- Implementeert een project (TIS AEDES OI, in het kader van Interreg) voor onderzoek naar een methode om de Aziatische tijgermug te bestrijden.
- Versterkt de capaciteit van particuliere en openbare structuren in partnerlanden door lokale afgestudeerden naar deze landen te sturen (ondersteund vanuit Interreg).

- Heeft raamovereenkomsten gesloten met buurlanden in het kader van het Interreg-programma “Indische Oceaan” (bijvoorbeeld met de Seychellen in april 2019) ten behoeve van betere coördinatie op gebieden van gezamenlijk belang.
- Heeft in juli 2019 een zakelijke adviesdienst opgezet in Mozambique ten behoeve van de internationalisering van lokale bedrijven en van regionale samenwerking.

6. Saint Martin

Saint Martin werkt aan de uitvoering van de mededeling over de ultraperifere gebieden, tegen de bijzondere achtergrond van de wederopbouw van het eiland na orkaan Irma. De nadruk ligt derhalve op de herbouw van (betere) infrastructuur en het bieden van afdoende antwoorden op klimaatverandering.

Blauwe economie

- Verzorgt vanaf 2018 beroepsopleidingen over mariene activiteiten met betrekking tot de blauwe economie.

Landbouw

- Heeft het plan om innovatieve oplossingen voor de landbouw te lanceren, zoals grondloze teelt, en investeert in verplaatsbare afrasteringen rond veehouderijen, die bij slecht weer kunnen worden afgebroken.

Circulaire economie

- Werkt aan bewustwording en de uitvoering van communicatieacties inzake recycling en afvalscheiding, alsook aan een afvalinzamelingspunt en een gezamenlijk onderzoek voor het gehele eiland (met ondersteuning vanuit het programma Interreg-Caribisch gebied) ten behoeve van beter afvalbeheer.

Klimaatverandering

- Heeft in 2018 een risicobeheersysteem voor rampen opgezet, bestaande uit oefeningen met vroegtijdige waarschuwingen, publieksvoorlichting, een beoordeling van de waarschuwingssystemen, en de aanschaf van een meteorologische radar voor betere weersvoorspellingen (Interreg-Caribisch gebied).

Energie

- Heeft een begin gemaakt met verkennende haalbaarheidsstudies naar eventuele geothermische hulpbronnen op de eilanden Saba, Sint Eustatius en Sint Kitts en naar de onderlinge koppeling van de elektriciteitsnetten van de eilanden met als doel hernieuwbare energie te stimuleren (Interreg-Caribisch gebied, juli 2019).

Digitale toegankelijkheid

- Legt een ondergronds glasvezelnetwerk aan voor betere digitale connectiviteit in alle districten, als onderdeel van de wederopbouw.
- Verricht verkennende haalbaarheidsstudies naar digitale interconnectie tussen de noordelijke eilanden van de Kleine Antillen (in het Engels bekend als de Leeward Islands).

Samenwerking met de buurlanden van de ultraperifere gebieden en daarbuiten

- Heeft de status van waarnemer gekregen bij de Organisatie van Oost-Caribische Staten.

7. Mayotte

Mayotte geeft uitvoering aan de mededeling van 2017 en legt daarbij bijzondere nadruk op de blauwe economie.

Blauwe economie

- Heeft in 2018 een werkgroep opgericht die een regionale strategie voor de blauwe economie moet voorbereiden: het verzamelen van gegevens over sectoren van de blauwe economie en het organiseren van kennisuitwisselingen met belanghebbenden over blauwe groei (opleidingen, toerisme, visserij en aquacultuur).
- Werkt aan een regeling voor regionale ruimtelijke ordening, met een speciaal hoofdstuk over maritieme planning, als uitgangspunt voor alle kustgerelateerde activiteiten.
- Ontwikkelt een plan voor vlootbeheer, in samenwerking met de nationale autoriteiten, alsook een masterplan voor aquacultuur.
- Investeert in voorheen verlaten aquacultuurvoorzieningen en capaciteitsondersteuning voor lokale belanghebbenden.

Biodiversiteit

- Werkt aan de oprichting van een regionaal agentschap voor biodiversiteit, in samenwerking met de nationale autoriteiten.

Energie

- Voert een proefproject uit inzake elektrische voertuigen en oplaadstations die uitsluitend zonnestroom leveren, in het kader van duurzaam vervoer (2019).
- Onderzoekt de mogelijkheden van zonnepanelen op scholen en openbare gebouwen, aangezien zonne-energie de belangrijkste vorm van hernieuwbare energie in het gebied is.

Concurrentievermogen, ondernemerschap en de eengemaakte markt

- Heeft in 2017 een technopolisproject opgezet met als doel producenten en dienstverleners in hightechsectoren bijeen te brengen ter vergroting van de capaciteit van hun bedrijven om te opereren in de eengemaakte markt.

Vervoer

- Werkt aan een project voor interstedelijk vervoer, waarbij drie buslijnen worden opgezet om het zuiden, het centrum en het noorden van Mayotte te verbinden met de hoofdstad Mamoudzou en er in 2021 sprake is van mogelijke maritieme verbindingen voor betere connectiviteit.
- Is een project gestart om de veiligheid op de luchthaven van Mayotte te vergroten (in 2018), met steun vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling.

Samenwerking met de buurlanden en daarbuiten

- Heeft in februari 2019 een overeenkomst ondertekend om studenten aan de universiteit van Mayotte in staat te stellen in Oost-Afrikaanse landen te gaan studeren (op het gebied van digitale technologie, animatie en cultuur).

8. Portugal

Portugal werkt bij de uitvoering van de mededeling van 2017 nauw samen met de autonome gebieden Madeira en de Azoren, in het bijzonder ten aanzien van de circulaire economie, klimaatverandering en onderzoek.

- Heeft in 2018-2019 een samenwerking tot stand gebracht tussen het nationale bureau voor de statistiek en de regionale statistische afdelingen van de Azoren en Madeira, met als doel betere gegevensverzameling en -beheer, met name op het terrein van de landbouw en de zee- en de luchtvaart.

Circulaire economie

- Heeft in 2018 en 2019 ondersteuning geboden aan projecten die een doelmatiger gebruik van hulpbronnen op Madeira en de Azoren stimuleren in het kader van het nationale milieufonds.
- Heeft inwoners van Madeira en de Azoren door middel van hogere onkostenvergoedingen in staat gesteld om deel te nemen aan bijeenkomsten over de circulaire economie en klimaatverandering op het vasteland van Portugal.

Klimaatverandering

- Heeft in 2018 en 2019 ondersteuning verleend aan projecten ter bevordering van de installatie van oplaadstations voor elektrische voertuigen op de Azoren, door middel van oproepen voor het indienen van projecten in het kader van het milieufonds.
- Heeft Madeira en de Azoren financiering verstrekt in het kader van het programma “Milieu, klimaatverandering en een koolstofarme economie”.
- Heeft sessies gehouden op Madeira en de Azoren in maart 2019 om het financieel mechanisme van de EER-subsidies te presenteren⁴.

Biodiversiteit

- Heeft in 2019 een oproep gedaan tot het indienen van projecten ter bevordering van modellen voor duurzame ontwikkeling in alle Portugese biosfeerreservaten, waarvan er vijf op Madeira en de Azoren gelegen zijn.

Onderzoek en innovatie

- Heeft in september 2018 het “International Satellite Launch Programme” gestart voor het oprichten van een internationaal ruimtestation op het eiland Santa Maria van de Azoren; naar verwachting is het ruimtestation eind 2021 operationeel.
- Heeft in maart 2019 het Portugese ruimteagentschap opgericht, gevestigd op het eiland Santa Maria van de Azoren.

Digitale toegankelijkheid

- Heeft in mei 2019 een werkgroep in het leven geroepen inzake onderzeese kabels tussen het vasteland, de Azoren en Madeira om te onderzoeken wat de beste manier is om de onderzeese kabels te vervangen die de communicatie tussen Madeira, de Azoren en het vasteland mogelijk maken. De werkgroep heeft haar conclusies in december 2019 gepubliceerd.

⁴ <https://eeagrants.org/about-us>

Vervoer

- Heeft voorgesteld om de luchthavens van Funchal, Porto Santo en Ponta Delgada op te nemen in het TEN-T-kernnetwerk, naar aanleiding van de raadpleging over de herziening van de TEN-T-richtlijnen.

9. Azoren

De Azoren geven uitvoering aan de mededeling van 2017 en leggen daarbij vooral de nadruk op de blauwe economie en op energie en onderzoek.

- Verzamelt gegevens voor alle eilanden ten aanzien van de werkgelegenheid en de activiteiten in de visserij.

Blauwe economie

- Hebben in 2018 een werkgroep in het leven geroepen voor de oprichting van de Atlantische waarnemingspost ten behoeve van wetenschappelijk zeeonderzoek, betreffende onder meer bescherming, onderzoek, monitoring en sociaaleconomische benutting van zeegebieden.
- Geven leiding aan het MarSP-project (2018-2019) voor de ontwikkeling van regelingen voor maritieme ruimtelijke ordening op de Azoren, Madeira en de Canarische eilanden.
- Hebben het project Mistic Seas II afgerond en coördineren het project Mistic Seas III (2019) ter evaluatie van de kaderrichtlijn mariene strategie.
- Nemen deel aan het AQUA-LIT-project (2019) ter voorkoming van zwerfafval in zee als gevolg van aquacultuuractiviteiten en het verwijderen van afval uit aquacultuurvoorzieningen.
- Zijn gestart met het proefproject E-log (2019) voor elektronisch toezicht op de kleinschalige visserij en ter ondersteuning van lokale actoren.
- Hebben zich sterk gemaakt voor de Azoren-verklaring ter verdediging van de hengel- en lijnvisserij op tonijn (oktober 2018) om duurzame vangsttechnieken onder de aandacht te brengen.
- Hebben een zeeschool opgericht (2019) voor kwalificaties en opleiding en neemt deel aan het Mates-project (2018-2021) in het kader van Erasmus+, ter bevordering van een “Marine Technology Skilling Strategy” (strategie voor kwalificaties in mariene technologie).

Landbouw

- Zijn voornemens 2020 een strategisch plan voor de zuivelsector te voltooien om nieuwe markten te ontdekken en de innovatie en internationalisering van zuivelproducten te bevorderen.
- Hebben ondersteuning geboden aan het gebruik van op afstand bestuurbare luchtvaartuigen voor bosbeheer (medegefinancierd vanuit het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling).

Biodiversiteit

- Inventariseren de plasticvervuiling in de diepzee, met ondersteuning vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (Plastdeep 2019).
- Voeren drie projecten uit die door het LIFE-programma van de EU worden ondersteund: LIFE Vidalia (2018-2023) voor de instandhouding van plantensoorten die met uitsterven worden bedreigd; LIFE-IP Azores Natura (2019-2027) voor het behoud van habitats en beschermde soorten; en LIFE Beetles (gaat in 2020 van start) om de risico's voor bedreigde soorten te verminderen.

- Voeren het project MOVE I (2018-2021) uit en het project MOVE ON (2019-2022) gelanceerd overeenkomstig de EU-biodiversiteitsstrategie voor het in kaart brengen en evalueren van de toestand van de ecosystemen en de ecosysteemdiensten.
- Hebben ondersteuning verleend aan het project Bioinvent ter bestudering van de microbiële diversiteit in de bodem van ecosystemen met grasland op de Azoren en van het project Marfor ter bestudering van de dynamiek in de reacties van onderzeese wouden op mondiale veranderingen (beide 2017-2020).

Klimaatverandering

- Hebben in september 2019 het regionale programma voor de bestrijding van klimaatverandering goedgekeurd, bedoeld om broeikasgasemissies tot een minimum te beperken en de blootstelling aan klimaatrisico's te verkleinen.

Circulaire economie

- Zullen binnenkort een programma voor het beheer van toerisme vast te stellen, met het oog op duurzame ontwikkeling van de sector.

Energie

- Hebben in oktober 2018 de “Energiestrategie van de Azoren 2030” gelanceerd om de mogelijkheden van natuurlijke hulpbronnen en opkomende technologieën te benutten en werkt aan het “Actieplan energie-efficiëntie van de Azoren”.
- Hebben het “Actieplan voor elektrische mobiliteit in de Azoren” vastgesteld voor de periode 2018-2024, dat onder meer betrekking heeft op de installatie van oplaadpunten voor elektrische voertuigen op de negen eilanden.
- Werken aan een agenda voor energietransitie, met steun van het initiatief voor schone energie voor de eilanden van de EU, en bestuderen het gebruik van onderzeese kabels om de elektriciteitsnetten van de eilanden met elkaar te verbinden.
- Nemen deel aan het Horizon 2020-project (2019-2021) over geothermie op grote diepte en aan het Interreg-project E-Mobility (2019-2023) voor het optimaliseren van overheidsbeleid met betrekking tot elektrische mobiliteit in stedelijke gebieden.

Onderzoek en innovatie

- Hebben in september 2018 de aanzet gegeven tot een internationaal ruimtestation op het eiland Santa Maria, dat naar verwachting eind 2021 operationeel zal zijn.
- Hebben in 2018 het plan voor de internationalisering van wetenschap en technologie goedgekeurd, bedoeld om de wetenschap te stimuleren en projecten en partnerschappen van buiten aan te trekken.
- Hebben in 2018 het initiatief Transfer+ goedgekeurd en deelgenomen aan het FANBest-project ter bevordering van technologieoverdracht aan lokale kmo's, met name in de blauwe economie.

Werkgelegenheid, onderwijs en leren

- Hebben de werkgelegenheid bevorderd via de initiatieven Inovar (vanaf maart 2019) voor jonge werklozen, Berço de Emprego (vernieuwd in 2019) voor tijdelijke

vervangers, en Movemprego (in 2020) ter bevordering van de geografische mobiliteit van personele middelen.

Digitale toegankelijkheid

- Hebben in 2018 het actieplan voor wetenschappelijke en technologische cultuur gelanceerd, waarmee de oprichting van schoollaboratoria voor informatica, robotica en programmeren is ondersteund.

Vervoer

- Zijn gestart met een internationale aanbesteding voor de bouw van één schip voor passagiers, voertuigen en vracht om alle eilanden het hele jaar door met elkaar te kunnen verbinden (januari 2019).

Samenwerking met de buurlanden en daarbuiten

- Nemen deel aan het project “Marine-Earth Observation” voor het ontwikkelen van toegespitste technologie op basis van downstreamdiensten van het Copernicus-programma, met groter maritiem bewustzijn als doel.

10. Madeira

Madeira boekt vooruitgang bij de uitvoering van de mededeling van 2017 en legt daarbij vooral de nadruk op de blauwe economie, de circulaire economie, klimaatverandering, onderzoek, energie, werkgelegenheid en vaardigheden.

Blauwe economie

- Heeft in 2018 de kredietlijn Investe RAM 2020 gelanceerd, een financieringsinstrument om de toegang tot financiering voor kleinschalige marktdeelnemers te vergemakkelijken (20 miljoen EUR).
- Heeft het ruimtelijkeordeningsplan voor de maritieme omgeving ontwikkeld, een instrument voor ruimtelijk beheer ter bevordering van een duurzame blauwe economie.
- Heeft in 2019 een consortium opgericht dat verantwoordelijk is voor een geïntegreerd internationaal opleidings- en onderwijscentrum voor de zee in Madeira, dat naar verwachting vanaf 2020 opleidingen zal verzorgen.

Landbouw en plattelandontwikkeling

- Heeft in 2018 wetgeving ingevoerd ter oprichting van een technische commissie voor conformiteitsbeoordelingen van van Madeira afkomstige landbouwproducten en levensmiddelen, zodat gewaarborgd is dat producten die in aanmerking komen voor een kwaliteitsregeling van de EU ook aan de EU-wetgeving voldoen.

Biodiversiteit

- Heeft het beheer van beschermde gebieden en Natura 2000-gebieden versterkt (sinds 2017) door het evalueren en actualiseren van beheerplannen, strategieën en aangewezen gebieden.

Circulaire economie

- Heeft een regionale agenda voor de circulaire economie ontwikkeld om de milieugevolgen te verzachten bij het streven naar duurzame economische groei (2019).
- Heeft de afvalstrategie 2020-2030 opgesteld ten behoeve van beter afvalbeheer (2019).

Klimaatverandering

- Heeft de uitvoering gestimuleerd van de regionale strategie voor aanpassing aan klimaatverandering, door middel van projecten die vanuit Interreg en het LIFE-programma van de EU werden ondersteund, alsook begonnen met het bijwerken van die strategie.
- Werkt aan software en systemen voor het beoordelen, voorkomen en verminderen van risico's op bosbranden alsmede het verbeteren van het bosbeheer, met ondersteuning vanuit het Cohesiefonds.

Energie

- Heeft uitvoering gegeven aan het project “Sustainable Porto Santo – Smart Fossil Free Island” (2019) om het gebruik van elektrische voertuigen en slimme oplaadsystemen te stimuleren.
- Zal binnenkort het waterkrachtproject Calheta III uitbreiden met ondersteuning vanuit het Cohesiefonds.

- Heeft deelgenomen aan diverse energieprojecten van de EU, waaronder Enermac (2017-2019) met betrekking tot de planning van strategieën voor de ontwikkeling van infrastructuur voor hernieuwbare energie.
- Stimuleert schoon vervoer met steun vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling: aankoop van vijf elektrische minibussen en 25 schone bussen (2019).

Onderzoek en innovatie

- Heeft sinds 2019 meegewerkt aan het Smart4Health-project, zodat burgers in de hele EU en daarbuiten hun eigen gezondheidsgegevens kunnen bijhouden en beheren.
- Heeft de regionale strategie voor slimme specialisatie opnieuw beoordeeld (2019) ter voorbereiding van de lancering van de strategie 2.0 voor de periode 2021-2027.

Werkgelegenheid, onderwijs en leren

- Heeft maatregelen getroffen ter ondersteuning van werklozen, waaronder werkgelegenheidsprogramma's voor jongeren (bv. Projovem). In 2018 leverden de 68 goedgekeurde projecten in het kader van het "stimuleringsprogramma voor ondernemerschap onder werklozen" 118 nieuwe banen op. In 2018 betroffen deze maatregelen 5 512 mensen.

Digitale toegankelijkheid

- Heeft in 2018 een overeenkomst ondertekend voor een nieuwe telecommunicatieverbinding via een onderzeese optische kabel tussen Madeira en het Portugese vasteland.
- Heeft cursussen ontwikkeld om de digitale vaardigheden op scholen te verbeteren (2018-2019), aan de hand van het "strategisch plan voor onderwijsinnovatie op scholen", met onder meer STEM-projecten (wetenschap, technologie, techniek en wiskunde).
- Heeft het "leslaboratorium van de toekomst" ingevoerd, dat scholen een robotica-pakket biedt (2018-2019).

Vervoer

- Heeft het actieplan voor duurzame mobiliteit in Madeira goedgekeurd (juni 2019). De bedoeling van het plan is om een bijdrage te leveren aan de overgang naar schoon en veilig vervoer.

Samenwerking met de buurlanden en daarbuiten

- Heeft in 2018 de Macaronesië-top opnieuw ingevoerd, een stimulans voor debat over gezamenlijke uitdagingen op het gebied van milieu en klimaatverandering, de economie van de zee, handels- en investeringsbevordering, opleiding alsook de mobiliteit van studenten en docenten.
- Neemt deel aan het Integra-project voor marktintegratie en de ontwikkeling van de economische en sociale omgeving van Macaronesië, goedgekeurd in juni 2019 (Interreg-programma voor Madeira, de Azoren en de Canarische eilanden – MAC).

11. Spanje

Spanje voert de mededeling van 2017 samen met de Canarische eilanden (zijn ultraperifere gebieden) uit, binnen het kader van de grondwettelijke verdeling van bevoegdheden.

Circulaire economie

- Heeft deelgenomen aan de lancering van de taskforce afval in november 2018 en aan de daaropvolgende vergaderingen via het Ministerie van Ecologische Transitie en van de dienst Douane en Accijnzen; en ondersteunt de uitvoering van zijn actieplan.
- Heeft het integrale afvalplan 2018-2025 van de Canarische eilanden (Pircan) geanalyseerd.

Energie

- Ondersteunt (in het kader van het EU-pakket “schone energie”) acties voor de introductie van hernieuwbare energie op de eilanden, energiebesparing, hogere energie-efficiëntie en de bevordering van duurzame mobiliteit, met inbegrip van veilingen op het vlak van hernieuwbare energie, verbindingen tussen eilanden en oplaadstations voor elektrische voertuigen.
- Heeft activiteiten ontwikkeld en ondersteund voor de verspreiding van kennis en technologie op het gebied van hernieuwbare energiebronnen.

12. Canarische Eilanden

De Canarische eilanden leggen in de uitvoering van de mededeling van 2017 de nadruk op energie, onderzoek en de circulaire economie.

- Werken sinds juli 2018 aan de ontwikkeling van officiële gegevens over de lokale productie op basis van een overeenkomst met Istac, het lokale bureau voor de statistiek.

Blauwe economie

- Hebben in februari 2018 een werkgroep opgericht inzake de blauwe economie; hebben voor alle blauwe economische sectoren een SWOT-analyse verricht om de weg te effenen voor de strategie voor de blauwe economie, die gepland staat voor de eerste helft van 2020.

Landbouw en plattelandontwikkeling

- Heeft een strategie voor productdifferentiatie geïmplementeerd op basis van kwaliteit met als doel de consumptie en de ecologische productie te stimuleren en contacten tussen de agro-voedingsmiddelensector en het eilandbestuur te faciliteren.

Circulaire economie

- Zijn in 2017 een project gestart voor een biogasinstallatie met ondersteuning vanuit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, bedoeld voor de benutting van dierlijk afval.
- Hebben meegewerkt aan het opzetten van de taskforce inzake afval in november 2018 door de communicatie tussen belanghebbenden op alle niveaus te faciliteren (Europees, nationaal, regionaal en lokaal), en aan het opstellen van een actieplan voor beter afvalbeheer.
- Hebben in februari 2018 een werkgroep opgericht inzake de circulaire economie, die een voorlopige diagnose stelt van de situatie op de eilanden.
- Hebben richtlijnen en aanbevelingen vastgesteld voor het terugdringen en recyclen van wegwerpplastic in augustus 2018.
- Hebben in april 2019 de plasticstrategie van de Canarische eilanden goedgekeurd.

Klimaatverandering

- Hebben de waarnemingspost voor klimaatverandering van de Canarische eilanden, een orgaan voor overleg, participatie en ontwikkeling van acties, in gebruik genomen (juli 2018).
- Werken aan het actualiseren van de regionale strategie tegen klimaatverandering.

Energie

- Hebben deelgenomen aan het initiatief voor schone energie voor de eilanden van de EU: organisatie van het tweede forum inzake schone energie voor de eilanden van de EU, op Lanzarote in november 2018. La Palma is bezig met de uitvoering van een proefproject in het kader van dit energie-initiatief.
- Hebben in 2019 twee innovatieve prototypen in gebruik genomen voor de benutting van windenergie op zee voor het Plocan-platform.

Onderzoek en innovatie

- Geven leiding aan het EU-onderzoeksproject Forward voor het bevorderen van de deelname van alle ultraperifere gebieden aan internationale onderzoeksnetwerken en -programma's.
- Hebben in oktober 2019 het project RIS3-Net2 opnieuw opgestart (als projectleiders) in het kader van het Interreg-programma voor Madeira, de Azoren en de Canarische eilanden – MAC, bedoeld voor het opstellen van een gemeenschappelijke kader voor transregionale RIS3-strategieën.
- Nemen deel aan het Soclimpact-project, dat gericht is op de modellering van de effecten van de klimaatverandering en de sociaal-economische effecten daarvan op Europese eilanden in de context van de sectoren van de blauwe economie.
- Nemen deel aan het React-project, ondersteund vanuit Horizon 2020, voor het koolstofvrij maken van de energiesystemen van de eilanden.

Werkgelegenheid, onderwijs en leren

- Geven sinds januari 2017 leiding aan het GROW RUP-project, medegefinancierd door Interreg Europe, voor de aanpak van langdurige werkloosheid op het terrein van de groene en blauwe economieën.

Concurrentievermogen, ondernemerschap en de eengemaakte markt

- Hebben in januari 2018 een operationele strategie gelanceerd voor de internationalisering van de economie van de Canarische eilanden met de bedoeling om het concurrentievermogen van het bedrijfsleven te vergroten en het ondernemerschap te versterken.

Digitale toegankelijkheid

- Hebben twee oproepen gedaan tot het indienen van voorstellen ter ondersteuning van de aanleg van breedbandinfrastructuur (in 2018 en 2019).
- Hebben ondersteuning verleend aan organisaties om opleidingen in digitale vaardigheden te verzorgen, met in totaal 71 projecten (in 2017-2019).

Samenwerking met de buurlanden en daarbuiten

- Geven leiding aan het Interreg-MAC-project Hexagone, samen met Madeira en de Azoren, om de samenwerking met de buurlanden Mauritanië, Senegal en Kaapverdië te intensiveren door de coördinatie tussen het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en de programma's van het Europees Ontwikkelingsfonds in deze regio te versterken (loopt af in december 2022).
- Hebben uitvoering gegeven aan het Interreg-project Valconmac dat gericht is op de bescherming en ontwikkeling van boshabitats in de Atlantische eilandengroep Macaronesië.